

De kracht van verschil
en verbinding

Openheid en samenhang bieden kansen

*Samen publiek-privaat
(net)werken #Hoedan?*

www.allesisgezondheid.nl

ALLES IS
GEZONDHEID

WAAROM EN HOE

Publiek-privaat netwerken

Netwerken zijn de organisatievorm van deze tijd. Waar we vroeger spraken van een kennismaatschappij, leven we nu in een netwerkmaatschappij: een samenleving die flexibiliteit en snelheid vraagt, waar online dialogen plaatsvinden en waar delen het nieuwe hebben is. De ideale voedingsbodemp voor vernieuwende samenwerkingsverbanden waarin mensen zich verbinden op maatschappelijke thema's.

Publiek-privaat

Mede door de terugtrekkende overheid zijn publiek-private netwerken een groeiende vorm van horizontale organisatie. En de transities in duurzaamheid en gezondheid vragen om nieuwe netwerksamenwerking. Hierbij zijn vaak burgerinitiatieven betrokken.

Alles is Gezondheid is een zelfregulerend netwerk dat bestaat uit vele publiek-private samenwerkingsverbanden. Allianties, collectieven, partnerships, regionetwerken en bondgenootschappen die over grenzen heen kijken en een maatschappelijke meerwaarde nastreven. Samenwerking met verschillende mensen en organisaties levert daarbij vaak ideeën op die anders het levenslicht niet hadden gezien.

Rol overheid

In de samenwerkingsverbanden in het Alles is Gezondheids-netwerk is vaak een rol weggelegd voor een overheid. Adviserend, dan wel sturend of samenwerkend. Bij voorkeur werkt Alles is Gezondheid domeinoverstijgend samen binnen gemeenten, provincies en/of met meerdere ministeries.

‘Wij hebben de prachtige mogelijkheid de verbindende schakel te zijn tussen groepen die elkaar anders niet zouden vinden’

Joël Darius - NDC mediagroep, partner Alliantie Kinderarmoede

#HOEDAN

Tijd voor reflectie

Hoe ontstaat een netwerk waar mensen en organisaties samenwerken?
Hoe voorkom je dat na de aftrap de routine en waan van de dag het overnemen of belangen en onderlinge verhoudingen in de weg gaan staan? Hoe kunnen partners samen maximale impact creëren?

Om antwoord op deze vragen te vinden, bekijken we samenwerkingsverbanden waar Alles is Gezondheid als initiatiefnemer of partner bij betrokken is en/of als adviseur/organisator een bijdrage aan levert.

Uitgangspunten samenwerkingsverbanden:

- ☐ We gaan uit van niet vrijblijvende samenwerking tussen publieke en private partijen, bij voorkeur in samenspraak of via partnerschap met bewoners.
- ☐ Het gaat om doelgerichte samenwerking met een gezamenlijke maatschappelijke belofte.
- ☐ Partners zijn complementair. Je genereert nieuwe inzichten door bundeling vanuit diverse domeinen en disciplines.
- ☐ Partners ontwikkelen gezamenlijk nieuwe initiatieven om zichtbaar effect te bereiken.

‘Via de pledge vinden we partijen die vanuit verschillende ‘agenda’s’ op de waarden van groen uitkomen en versterken we samenwerking onderling en met gemeenten, provincies en waterschappen.’

Madeleen Helmer, pledgepartner Groen en Gezond beleid

INZICHTEN

‘Door lokale coalities te vormen en preventieve initiatieven met zorg te verbinden rondom kwetsbare mensen, maken we uitvoering van ‘onze taken’ mogelijk en beter financieerbaar.’

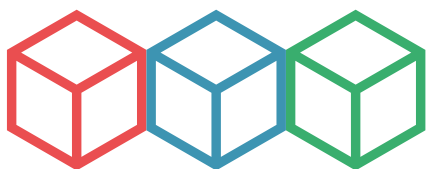
Cijs Rotteveel - Menzis

Samenwerken is mensenwerk en een dynamisch proces. Het ene samenwerkingsverband kent een lange aanloop met veel afstemming, terwijl het andere direct van start gaat en uitvoerend leert. De context (maatschappelijk, bestuurlijk, organisatorisch en beleidsmatig) is van belang voor de manier waarop de samenwerking zich ontwikkelt. Als gidsend perspectief zetten we inzichten en bouwstenen op een rij.

- ☐ Samenwerkingen geboren vanuit een relevante maatschappelijke ‘gewetensvraag’ zijn kansrijk.
- ☐ Een samenwerking is optimaal effectief als de partijen het gevoel hebben dat ze de ander nodig hebben om het gemeenschappelijke doel te bereiken.
- ☐ Waar vertrouwen en openheid is over tekortkomingen, competenties, doelen, (financiële) belangen en drijfveren ontstaat een succesvolle verbinding.
- ☐ Een handtekening is een aftrap. Deelname is niet vrijblijvend. Verwacht iets van elkaar en verwerk dat in spelregels.
- ☐ Als de invulling van het gemeenschappelijke doel op open en evenredige manier gebeurt en inzet en opbrengsten gelijkwaardig verdeeld worden, kunnen de belangen om deel te nemen verschillend zijn.
- ☐ Voeding door onderzoek, onderwijs en wetenschap is een waardevolle aanvulling.

BOUWSTENEN FASE 1

De geboorte van een publiek-private samenwerking

- BOUWSTEEN INHOUD
- BOUWSTEEN PROCES
- BOUWSTEEN SYNERGIE

● Zorg dat je gemeenschappelijke doel oplossing biedt voor een **relevant maatschappelijk issue**. Dan is er energie en aandacht. Denk aan Alliantie Kinderarmoede, Een tegen Eenzaamheid en Alliantie Nederland Rookvrije generatie.

● Stel een **kernteam** samen, maak gebruik van aanwezige competenties. Denk aan strateeg, verkenner, ontwikkelaar en procesmanager.

Tip: Start met drie of vier kernpartners (met goede naam en netwerk).

Zorg dat een partij (financieel) een lange adem heeft.

Tip: Maak een MINDMAP

● Leer elkaar kennen. Leg vast wat organisaties concreet komen halen en brengen. Wat is de inzet, welke opbrengst verwacht je als partner en welke met elkaar?

Tip: Zie samenwerking als **leerproces**. Zorg als partner voor een mentaliteit die gericht is op verbinden.

● Schrijf een **plan** waarmee je verandering omarmt. Een plan met heldere afspraken over doelen, middelen, tijd, verantwoording, opbrengsten, etc. Zie de routekaart van Alliantie Nederland Rookvrije generatie.

Tip: Start met een deelproject, kijk hoe je samen kunt groeien. Dit zorgt voor versnelling en relevantie.

● Zorg voor herkenbaarheid (logo) en vindbaarheid (website). Maak het makkelijk om aan te sluiten. Zie alliantiekinderarmoede.nl

Tip: Zorg via externe communicatie en pr voor **draagkracht, loyaliteit** en **bereik** en denk aan bekende **ambassadeurs**. Denk bijvoorbeeld aan Stoptober.

Tip:

Organiseer 'expert-meetings' om de belofte te formuleren. Ga daarbij de dialoog aan met de mensen om wie het draait.

'Probeer los te komen van: "Zo doen we het altijd" en "Wie is hiervoor verantwoordelijk?" De vraag "Waarom niet?" is minstens zo belangrijk als de vraag "Waarom?".'

Daan Bultje, directeur HANNN

BOUWSTENEN FASE 2:

Ontwikkeling en groei

Na de geboorte, het formuleren van de belofte en geeltjes plakken, is het zaak de energie te behouden en samen oplossingsgericht te werken. Zowel inhoudelijk als procesmatig.

• Voor een succesvolle publiek- private samenwerking is **proceskennis** en procesorganisatie nodig. Haal proceskennis in huis als dat niet aanwezig is.

Tip: Blijf leren. Zorg voor een dynamische lerende omgeving.

Experimenteer, maak en leer van fouten, evalueer en stuur bij.

Tip: Leg proces, rollen en lijnen vast. Zo zorg je voor continuïteit als partners tijdelijk wegvallen, bijvoorbeeld tijdens pandemie.

• Kijk af, ontmoet andere netwerken, leg crossverbanden, maak gebruik van elkaars kennis en kracht. Alles is Gezondheid stimuleert **van elkaar leren** via o.a. 1SociaalDomein.nl en Kennisvouchers in samenwerking met ZonMw.

• Houd het proces gaande. Initieer een nieuwe impuls of wees bereid een processtap terug te zetten. Dat voelt als vertraging, maar kan later weer leiden tot versnelling.

Tip: Houd contact, **zorg voor energie**. Deel elkaars successen, verhalen, vragen en voorbeelden. Vergroot elkaars bereik via de eigen achterban.

• Zorg voor agendering bij de politiek. Neem ambtenaren mee in jullie verhaal. Voed ze, vraag advies of medewerking. Zoek een inhoudelijke ingang met iemand die gevoel heeft voor je thema.

BOUWSTENEN FASE 3:

Impact maken, borgen verduurzamen

Kansrijke initiatieven en pilots verdienen duurzame implementatie, verankering in onze samenleving. Wat zijn de te zetten stappen om de verandarslag te maken?

● Zorg voor **financiering** voor continuïteit en menskracht. Vergroot het speelveld met relevante partijen om substantiële financiering te regelen.

Tip: Veranderen is een dynamisch proces. Blijf beoogde doelgroep betrekken en blijf experimenteren, toetsen en evalueren om te komen tot:

- Mentaliteitsomslag, gedragsverandering en alternatieve businessmodellen.
- Tools, diensten en programma's die Nederlanders helpen gezonder en veerkrachtiger te worden zoals Mijn Positieve Gezondheid.

● Zorg voor **draagvlak** binnen eigen organisaties om veranderingen in organisatiestructuren en systemen mogelijk te maken.

● Werk aan **politieke steun** en stel structurele maatregelen voor. Politici luisteren als je met een oplossing komt voor een urgent probleem. Toon aan wat je netwerk oplevert, bij voorkeur onderbouwd met onderzoek en verhalen. (Tellen en vertellen)

Tip: Zoek mensen die langer op dezelfde plek zitten, openstaan voor je lange termijn doel en die invloed hebben op bestuurders. Breng bestuurders in stelling als je klaar bent om te oogsten.

● Zorg voor heldere **kosten-batenanalyse**. Wat levert de interventie de maatschappij, de doelgroep op? Wat levert het op voor investeerders?

Tip: Zorg voor een **implementatiestrategie** waarbij praktijk, onderzoek, politiek en bijvoorbeeld onderwijs samenwerken om nieuwe kennis te implementeren in de praktijk. Zie de Academie Positieve Gezondheid.

Tip:

Gebruik de kracht van het verhaal om cijfers een stem te geven.
Ook tussentijds.

VALKUILEN

- Een betrokken bestuurder die een andere functie of portefeuille krijgt, kan zorgen voor continuïteitsproblemen. Belangrijk om dat voor te zijn.
- Te veel duwen werkt verlamdend. Het is een organisch proces. Bouw met willers en kunners. De ja-maars komen later (of niet).
- Samenwerken is mensenwerk. Wanneer je de komst van nieuwe partners niet viert, elkaar niet leert kennen, elkaar niet betrokken houdt, werk je minder eenvoudig samen.
- Zonder herkenbare identiteit blijf je dwalen. Neuzen dezelfde kant op, investeer in een beeldmerk en gebruik gemeenschappelijke taal.
- Zonder bereidheid om over eigen organisatiebelang heen te kijken en handelen, faalt de samenwerking.
- Haast zorgt voor teleurstellingen en afvallers. Geduld, vertrouwen, uren en geld is nodig om tot lange termijnresultaat te komen. Het budget hoeft niet groot te zijn. Zet kleine stappen.
- Het optimaliseren van condities bij een pilot kan zorgen voor problemen bij de implementatie en uitrol in ware context.
- Bij stagnatie blijven doen wat je doet helpt niet. Stop en verbreed je kring om bestuurlijk draagvlak te krijgen.
- Organiseer niet om het organiseren. Soms kun je in de vorm van projectorganisatie sneller van start en in een later stadium partners aanhaken.

In een leertuin halen we bij zorgprofessionals waardevolle ideeën op uit de praktijk. We maken gezamenlijk businesscases om te beoordelen wat het financiële effect kan zijn. 'Werk als beste Zorg' is daar een voorbeeld van'

Gerjan Prins - VGZ

HOE CREËER JE SAMEN DE EERSTE MAN-MADE BLUE ZONE?

HANNN (Healthy Ageing Network Northern Netherlands) is de spil binnen het regionetwerk van Alles is Gezondheid in Noord-Nederland.

Daan Bultje, directeur HANNN: 'Onze regio is niet de meest gezonde van Nederland en vanuit urgentie hebben we afgelopen jaren partijen weten te mobiliseren die bij kunnen dragen aan een omgeving die gezondheid stimuleert.'

We hebben coalities gevormd op gezonde voeding, gezond wonen, gezonde beweging, anders oud worden en personalized & customized health. Per coalitie bepaalden we welke samenwerkingsvorm het beste past. Vooraf de vraag stellen "hoe gaan we dit betalen?" werkt niet.

Je hebt voorlopers nodig die bereid zijn risico te nemen en de kost voor de baat uit willen laten gaan. Het systeem verander je pas wanneer je met elkaar in staat bent om buiten dat systeem te stappen en samen te bepalen wat beter zou werken.

Als je vast blijft houden aan het idee dat de gezondheidszorg primair verantwoordelijk is voor gezondheid, dan is de kans klein dat de bouw of de voedingsindustrie verantwoordelijkheid gaat nemen. Gezondheidsinitiatieven worden pas onderdeel van structureel beleid, als we voldoende massa weten te organiseren rondom drie woorden: Alles is Gezondheid.'

MEER WETEN?

Check de link ↓

PARTNERSHIPS VOOR ECOSYSTEEM GERICHT OP PREVENTIEVE GEZONDHEID

It's My Life creëert online communities in wijken, bedrijven, verenigingen en scholen, waarin mensen worden uitgedaagd in beweging te komen. Hiermee verdienen ze Fitcoins. Een betaalmiddel waarmee ze gezonde producten en diensten kunnen kopen.

Met dit innovatieve concept, dat de Make the Next Move-award 2020 won, zet It's My Life met partners als SAP Nederland, Expertum Consulting, TU/Eindhoven en XtraAdvice in op leefstijl en preventie. René Sielhorst van It's My Life:

‘Vertel wat je wilt bereiken, draag je missie uit, dan willen mensen meedoen’

‘Dan zet je niet in op overtuigingskracht maar heb je aantrekkingskracht. Ga vervolgens met partners aan de slag en ontwikkel gaandeweg je verdienmodel. Wij leerden al doende bijvoorbeeld dat het moeilijk bleek de overheid om tafel te krijgen en zochten samenwerking met het bedrijfsleven.’

We hebben samen de ambitie te laten zien dat het concept meer oplevert dan dat het kost, zodat straks alle Nederlanders via de app beweging kunnen inzetten als middel om waarde te creëren. Fitcoins die ze gebruiken voor hun eigen gezondheid. Hierdoor ontstaat een nieuw ecosysteem gericht op preventieve gezondheid.’

MEER WETEN?

Check de link ↓

www.itsmylife24.nl

UTEKAART NAAR SUCCES

De Alliantie Nederland Rookvrij is in 2013 ontstaan met de fondsen KWF, Hartstichting en Longfonds aan het roer. Mark Monsma, voormalig coördinator van de alliantie geeft inzicht in deze succesvolle netwerksamenwerking: 'Veel partijen voelen zich verantwoordelijk om de schade door tabak te reduceren. Belangrijk, want met een machtige tegenstander als de tabaksindustrie zijn veel medestanders nodig om daadwerkelijk impact te kunnen hebben.'

STRATEGIE EN ROUTEKAART

'Het eerste anderhalf jaar van de alliantie is veel aandacht besteed aan het aanscherpen van de strategie en het ontwikkelen van een routekaart voor de periode 2017 t/m 2035. Het levenspad van kinderen volgend, zie je op die routekaart hoe we samen die Rookvrije Generatie kunnen realiseren.'

MOETEN EN WILLEN

'We zijn eerst vooral in gesprek gegaan met partijen die vanuit hun eigen doelstellingen iets met het onderwerp zouden moeten, zoals gezondheidsfondsen en de zorg. Daarna hebben we de groep uitgebreid met organisaties die iets met het onderwerp willen. Denk aan gemeenten, kinderopvang, speeltuinen en de sport.'

DRAAGVLAK EN VERANTWOORDELIJKHEID

'Toetredende partijen geven aan welke activiteiten zij gaan uitvoeren of ontwikkelen om te komen tot een Rookvrije Generatie. Door deze aanpak, waarbij ze zelf aan de slag gaan en eigen verantwoordelijkheid nemen, is de aandacht voor het onderwerp sterk gegroeid. Het succes is daarnaast te verklaren door het feit dat niemand tegen ons doel is. Ook rokers niet. Belangrijk daarbij is dat KWF, Hartstichting en Longfonds (betrouwbare) afzenders zijn van de boodschap.'

STRUCTUUR AANBRENGEN EN ROLLEN VERDELEN

'De opeenvolgende stappen in de Rookvrije Generatie hebben we verdeeld onder de drie fondsen en andere partijen. Zo heeft iedereen zijn eigen rol en met hulp van de Issuemakers hebben we structuur aangebracht in onze communicatie. Dit heeft ons geholpen zowel de urgentie als de oplossing te blijven benoemen.'

GROEIENDE MAATSCHAPPELIJKE BEWEGING

'De alliantie bestaat inmiddels uit een groot aantal partners. Het groeiend draagvlak dat ontstaat is niet onopgemerkt gebleken in de politiek: het kabinet-Rutte 3 heeft de doelstelling van een Rookvrije Generatie expliciet in het regeerakkoord opgenomen en inmiddels zijn tientallen gemeenten met het onderwerp aan de slag.'

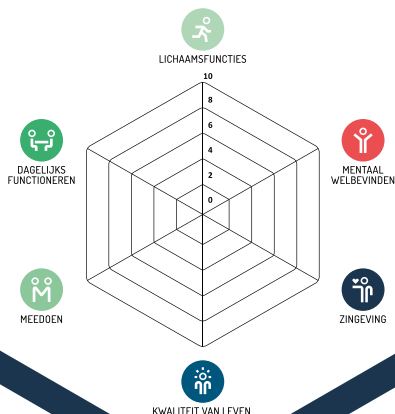
NATIONAAL ACTIEPLAN

'De volgende stap is met alle betrokken partijen en de rijksoverheid een Nationaal Actieplan voor een Rookvrije Generatie opstellen om zo die Rookvrije Generatie te realiseren, meer rokers te helpen met stoppen en steeds meer levens te redden. Totdat we niet meer nodig zijn.'

*Ingekorte versie van interview uit boek Issuedenken
door Mayke van Keep | issuemakers*

**'OP DIT MOMENT STERVEN
JAARLIJKS 20.000 MENSEN AAN
DE GEVOLGEN VAN ROKEN.
DOODSOORZAAK NUMMER ÉÉN
IN NEDERLAND. WEKELIJKS
BEGINNEN HONDERDEN
KINDEREN MET ROKEN. DAT
AANTAL KAN FORS OMLAAG.'**

REGIO NETWERK NOORDELIJKE MAASVALLEI: POSITIEVE GEZONDHEID ALS OLIEVLEK...

In 2013 is onder aanvoering van zorggroep Syntein het Netwerk Positieve Gezondheid Noordelijke Maasvallei ontstaan. Het netwerk verbond zich als regionetwerk aan Alles is Gezondheid en bestaat inmiddels uit tientallen organisaties zoals gemeenten, GGD'en, welzijnsorganisaties, zorginstellingen, zorgverzekeraars, cliëntenraden en onderwijsinstellingen.

In plaats van ziektezorg bieden streeft het regionetwerk ernaar gezondheid te bevorderen, waarbij vraaggericht gewerkt wordt vanuit het concept Positieve Gezondheid.

Corné van Asten, Algemeen directeur Syntein: 'Laat het gaan om wat een cliënt nodig heeft en niet om wat mogelijk is binnen het huidige systeem. Dit betekent een verandering voor inwoners en zorgprofessionals, het beleid van organisaties, onderzoek en onderwijs, maar ook van wet- en regelgeving en financiering.'

Huisarts Hans Peter Jung, laat in zijn praktijk in Afferden zien dat vertrouwen, tijd en aandacht in het systeem brengen kosten bespaart en zorgt voor 25% minder doorverwijzingen. Door uit te gaan van de zes dimensies van Positieve Gezondheid is samenhang en verbinding met partijen zoals wijkteams een logische stap die veel positieve resultaten oplevert en vraagt om nieuwe veranderingen.

BEKIJK DE VIDEO

Check de link ↓

LEREND NETWERK

KENNISVOUCHERS EN KENNISSESSIES

Werken aan een gezond Nederland kan alleen samen. Daarom helpt Alles is Gezondheid lokaal en regionaal landelijke ambities versterken in samenwerking met onder meer de VNG, Pharos, JOGG, GGD GHOR, Vereniging Sport en Gemeenten, het RIVM en het Ministerie van VWS. Denk aan advies, expertsessies, webinars en het delen van relevante praktijkvoorbeelden en verhalen.

Alles is Gezondheid helpt bij de vertaling van het Landelijk Preventieakkoord naar lokale akkoorden en activiteiten in buurten, wijken, steden en dorpen en is medeorganisator van kennissessies waarbij gemeenten en lokale partners hierover praktijkervaringen delen. Onderling en met Staatssecretaris Paul Blokhuis.

Ook stimuleert het Alles is Gezondheid-netwerk kennisdeling via 'Van Professional tot Professional-kennisvouchers'. Hiermee kunnen regionetwerken en daaraan gelieerde lokale partijen gebruikmaken van elkaars opgedane ervaring (in opdracht van ZonMw in 2020-2021). Een goed voorbeeld van die kennisuitwisseling is Healthy Hillegom, het nieuwste netwerk dat leerde van hun grote broer de HANNN, het oudste Alles is Gezondheid-netwerk.

LEES HET VERHAAL

Check de link ↓

A photograph of two children playing in the ocean waves. On the left, a boy is crouching down, looking towards the right. On the right, a girl is standing in the water, looking back at the boy. The water is blue with white foam from the waves. The background shows a hazy coastline with mountains under a soft sky.

*'Leren van
voorlopers'*

www.allesisgezondheid.nl/vanelkaarleren

TOEKOMSTBESTE

Alles is Gezondheid activeert, stimuleert en verkent diverse trajecten met mooie samenwerkingspartners.

• CIC WEST BRABANT

De Health Innovation Schools staan voor innovatie, doen, samenwerken, nieuwe perspectieven en verbinding. Verbinding tussen studenten, burgers, zorgprofessionals en ondernemers uit een bepaalde regio. Door techniek- en designkracht in het netwerk komen deelnemers tot echte vernieuwende concepten.

• GEZONDE BASISSCHOOL VAN DE TOEKOMST: MEER DAN ALLEEN GEZOND ETEN EN BEWEGEN.

Omdat de ontwikkeling van kinderen binnen- en buiten de schoolse leefwereld plaatsvindt, biedt De Gezonde Basisschool van de Toekomst leerlingen een volledig pakket van leren en leven. Ouders, maar ook vrijwilligers, buurtsportcoaches, cultuurcoaches en lokale organisaties zijn betrokken.

- Met het **KAVELMODEL** kunnen inwoners gezondere keuzes maken, zorgprofessionals de mens weer centraal stellen en is er structureel voldoende geld om door te groeien naar een systeem waar het om gezondheid gaat in plaats van om ziekte. Dit initiatief van Health KIC en wordt gefaciliteerd door Noaber Foundation, Menzis, PGGM, Alles Is Gezondheid en het Ministerie van VWS.

• RUIMTE VOOR LOPEN

Onder de noemer 'verleiden tot lopen', brengen we initiatieven onder de aandacht die mensen stimuleren te lopen. Via het platform Ruimte voor Lopen worden overheden, kennisinstellingen en organisaties met elkaar verbonden die lopen stimuleren in beleid, in het hoofd en natuurlijk buiten.

ENDIGE HORIZON

• **DE BATEN VAN GROEN VOOR GEZONDHEID** kunnen meer benut worden, in zowel het ruimtelijke als het sociale domein. We verbinden wetenschappelijke kennis aan de praktijk in de vorm van activerende kennissessies, infographics en video's. We delen impactvolle projecten, verspreiden kennis en brengen samenwerkingen tot stand.

• **CHILD FRIENDLY CITIES: VAN PREVENTIE NAAR POTENTIE**

Om Nederland zó inclusief, gezond en veilig te maken dat kinderen en jongeren alle kansen krijgen die we ze gunnen, versterkt Alles is Gezondheid het netwerk Child Friendly Cities Nederland. Met de Nationale Jeugdraad, de Bernard van Leer Foundation en Alles voor de Jeugd kijken we met een bredere blik naar onze jeugd, met positiviteit, kracht, talent en ontwikkeling als uitgangspunt.

KIJK VOOR MEER INFO EN BRONNEN OP

→ allesiisgezondheid.nl/samenwerken

*Meer weten,
aanvullingen,
samenwerken
en/of aansluiten?
We horen het
graag.*

• ALLES IS
GEZONDHEID

www.allesiisgezondheid.nl

info@allesiisgezondheid.nl

085 485 32 16